

Fylkesmannen i Vest-Agder

Miljøvernnavdelingen

Saksbehandler: Magnus Thomassen
Tlf.: 38 17 62 05

Deres ref.: 03.09.2013
Vår ref.: 2013/4565

Vår dato: 25.10.2013
Arkivkode: 420.0

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Uttalelse til høring av statlige planbestemmelser for kjøpesentre og handel

Vi viser til forslag til ny statlig planbestemmelse for lokalisering av kjøpesentre og handel.

Bestemmelsen skal avløse gjeldende rikspolitiske bestemmelse for kjøpesentre som trådte i kraft 1.juli 2008. Gjennom bestemmelsen innføres et nasjonalt regelverk som skal legges til grunn ved utarbeiding av nye regionale og kommunale planer. Bestemmelsen innebærer at det ikke kan etableres kjøpesentre og handelsvirksomheter over 3000m² utenfor byer og tettsteder med mindre dette er i tråd med planer nyere enn 1. juli 2008.

Forbudet gjelder ikke handelsvirksomhet der den dominerende delen av vareutvalget er biler, båter, landbruksmaskiner, trelast og større byggevarer, samt utsalg fra hagesentre og planteskoler, dersom disse lokaliseres i tilknytning til sentrum, eller innenfor etablerte områder for handel som ikke ligger i tilknytning til sentrum.

Gjeldende regler i Vest-Agder

Vest-Agder har en fylkesdelplan for senterstruktur og lokalisering av handel og tjenester, vedtatt i 2003. For kommunene i Kristiansandsregionen gjelder bestemmelsen i Regional plan for Kristiansandsregionen, vedtatt i 2011.

Regional plan for Kristiansandsregionen ligger likevel nå til vurdering i Miljøverndepartementet, som 10.09.2013 i høringsbrev til Vest-Agder fylkeskommune har foreslått å endre den regionale bestemmelsen for handelsetablering og senterstruktur i denne. Her foreslås det at nye etableringer i Sørlandsparken vest stoppes selv om reguleringsplanen åpner for utvidelser. Samtidig foreslås det at det åpnes for nye etableringer i Sørlandsparken øst.

Vurdering av forslaget til statlig planbestemmelse

Vi mener det er et behov for statlige føringer som bidrar til at man i regional og kommunal planlegging tar grep for å styrke eksisterende by- og tettstedssentre, bidrar til samfunnsøkonomisk effektiv arealbruk og legger til rette for miljø- og helsefremmende transportvalg. Mest mulig konkrete rammer fra statlig hold er det som gir mest konkrete resultater i regional og kommunal planlegging. Samtidig ser vi at regionale og kommunale planer og retningslinjer nødvendigvis må gi mer konkrete og spesifiserte rammer enn en statlig planretningslinje.

Vest-Agders gjeldende kjøpesenterplan skiller ut plasskrevende handel for seg og innlemmer møbler og hvitevarer i denne kategorien, i tillegg til det vi i det følgende velger å betegne som de plasskrevende varegruppene i forslaget §3. Vi mener møbler og hvitevarer kan vurderes tatt inn i denne kategorien i forslaget §3.

Det foreslås at etablering av de plasskrevende varegruppene kun kan skje i tilknytning til sentrum eller etablerte områder. Vi ser at en slik restriksjon kan bidra til å legge plasskrevende virksomheter inn i sentrum, og at dette ikke alltid vil gi gunstige effekter for sentrumsområdene. Vi mener at det i slike tilfeller må utøves et skjønn regionalt og kommunalt for å kunne vedta planer med de mest gunstige valgene i tråd med formålet i planbestemmelsen.

I §3 sies det at forbudet ikke gjelder der den dominerende delen av vareutvalget er biler, båter og så videre. Dette angir en noe uklar størrelsesandel, og kan tolkes. Vi er i tvil om denne andelen bør tallfestes nærmere i den statlige planbestemmelsen, men vi mener i alle fall at tallfesting i regionale planer og planbestemmelser kan være en god ide.

Avslutningsvis bemerker vi at virkningene av de nye retningslinjene, hvis de vedtas som foreslått, i stor grad avhenger av praktiseringen av denne. Forslaget gir store muligheter for regional og kommunal styring dersom planverket er oppdatert. Dette forutsetter også en god skjønnsutøvelse basert på planbestemmelsens formål ved Fylkesmannens behandling av spørsmål om samtykke og bruk av innsigelser til kommunale planer.

Med hilsen

Jørgen Sæbø (e.f.)
senioringeniør

Magnus Thomassen
ass. miljøverndirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift.

Kopi til:
Vest-Agder fylkeskommune Postboks 517 Lund 4605 Kristiansand S